

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Viite: HE 173/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

UUDENMAAN ELY-KESKUKSEN ASiantuntijalausunto

Yleiset huomiot esityksestä

Uudenmaan ELY-keskuksen Oikeudelliset palvelut –yksikkö (jäljempänä ELY-keskus) hoitaa valtakunnallisena erikoistumistehtävänä palkkaturvaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi palkkaturvalakia ja merimiesten palkkaturvalakia. Esityksessä ehdotetaan, että lakeihin lisättäisiin uudet säännökset edellytyksistä, joiden perusteella palkkaturvana voitaisiin maksaa yksipuoliseen tuomioon ja tuomioistuimen vahvistamaan sovintoon perustuvia saatavia. Palkkaturvalaissa ehdotetaan säädettäväksi myös vakavaan työperäiseen hyväksikäyttöön liittyvien saatavien tavanomaista pidemmästä hakuajasta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutoksia palkkaturvaviranomaisen tiedonsaanti- ja tiedonanto-oikeuksiin, minkä lisäksi työnantajan tilitoimistolle ehdotetaan oikeutta saada kohtuullinen korvaus tiedonantovelvollisuuden täyttämisestä aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi tietojenantovelvollisuutta tehostettaisiin säätämällä palkkaturvaviranomaiselle oikeus asettaa tietojenantovelvolliselle uhkasakko.

Palkkaturvalaki on ollut voimassa yli 20 vuotta eikä lakiin ole tehty merkittäviä muutoksia. Merimiesten palkkaturvalaki vastaa pääosiltaan palkkaturvalakia. ELY-keskus pitää ehdotettuja muutoksia kannatettavana.

Huomiot esityksen yleisperusteluista

Esityksessä todetaan, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta katsoi palkkaturvalain enimmäismäärän nostoa koskevaa hallituksen esitystä (HE 88/2021 vp) käsitellessään, että palkkaturvan kokonaisuudistusta tulee kiirehtiä ja sen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota muun muassa palkkaturvan hakuajan pidentämiseen, palkkaturvan enimmäismäärän riittävyteen, keinoihin hakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi sekä muutoksenhaun uudistamistarpeisiin.

10.10.2022

ELY-keskus huomauttaa, että nyt käsillä olevassa esityksessä ei ole kysymys lain kokonaisuudistuksesta ja toimeenpanon näkökulmasta yhteen keskeisimmistä muutostarpeista ei ole tällä esityksellä vaikutusta (muutoksenhaku). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan muutoksenhakua tulisi yksinkertaistaa jo erityisesti oikeusjärjestelmän ymmärrettävyyden ja kansalaisten oikeusturvan näkökulmasta.

Palkkaturvalaki

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 4 a §

ELY-keskus pitää ehdotettua 4 a §:ää kannatettavana.

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 5 a §

ELY-keskus huomauttaa, että ehdotetussa säännöksessä palkkaturvaviranomaiselle ei jää harkintavaltaa soveltaa ehdotettua säännöstä useammissa työsuhteissa kuin yhdessä. Toimeenpanon näkökulmasta olisi tarpeelliselta, että tässä olisi harkintavaltaa, kun tarkoituksena on nimenomaan turvata heikossa asemassa olevien oikeuksia.

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 28 b §

Esityksessä ehdotetaan, että palkkaturvaviranomaisella olisi oikeus käyttää uhkasakkoa tiedonantovelvollisuuden tehosteena. ELY-keskus huomauttaa, että tämä on palkkaturvaviranomaiselle ja Uudenmaan ELY-keskukselle kokonaan uusi tehtävä ja tästä johtuen resurssivaikutukset tulisi arvioida.

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 28 c §

ELY-keskus ehdottaa, että työ- ja elinkeinotoimistojen sijaan käytettäisiin ilmaisua työvoimaviranomainen. Tällä hetkellä on käynnissä työllisyyden kuntakokeilut ja todennäköisesti myöhemmässä vaiheessa työllisyydenhoito siirretään kuntien vastuulle. Ilmaisu työvoimaviranomainen kattaisi sekä työ- ja elinkeinotoimistojen että kuntien työllisyydenhoidon tehtävät.

Esityksessä on ehdotettu, että palkkaturvaviranomaisella olisi oikeus saada pääasiallista määräysvaltaa käyttävältä tai muulta päätoteuttajalta palkkaturva-asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovutusta koskevien rajoitusten estämättä. Toimeenpanon kannalta olisi tärkeää, että myös vuokratyövoimaa käyttäviltä yrityksiltä palkkaturvaviranomainen saisi tietoa salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovutusta koskevien rajoitusten estämättä.

Esityksessä ehdotetaan, että tilitoimistolla olisi oikeus saada kohtuullinen korvaus palkkaturvaviranomaisen tietopyynnöstä aiheutuvasta työstä. Mikä

10.10.2022

kohtuullinen korvaus on ja maksetaanko se aina riippumatta tietopyynnön laajuudesta? Voiko palkkaturvaviranomainen periä tilitoimistolle maksetun kohtuullisen korvauksen työnantajalta tai muulta maksuvelvolliselta takaisin?

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 28 d §

ELY-keskus pitää erityisen tärkeänä sitä, että se voisi luovuttaa tietoja havaitsemistaan mahdollisista väärinkäytöksistä tai rikollisesta menettelystä ehdotetun lisäksi työvoimaviranomaiselle (ko. termin käyttö ks. yllä) ja KEHA-keskukselle.

Tämä olisi erityisen tärkeää esimerkiksi tilanteessa, jossa palkkaturvaviranomainen tulorekisteristä huomaa, että henkilölle on maksettu työttömyysturvaa samalta ajalta, jolta hakee palkkaturvaa (työsuhteessa -> ei työtön -> ei oikeutta työttömyysetuuteen) taikka palkkaturvaproessin aikana palkkaturvaviranomainen saa selville, että työnantajalle on maksettu palkkatukea, mutta tämä ei ole maksanut palkkoja työntekijälle. Tässä tilanteessa ilmoitus tehtäisiin KEHA-keskukseen, joka hoitaa palkkatuen maksatuksen. Tehdyn ilmoituksen perusteella työvoimaviranomaisella tai KEHA-keskuksella olisi tämän jälkeen mahdollisuus selvittää tilannetta tarkemmin.

Ryhmäpäälikkö Anu Jounio

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty ELY-keskuksen sähköisessä asianhallintajärjestelmässä.

Tämä asiakirja KEHA/12328/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/12328/2022 har godkänts elektroniskt

Jounio Anu 10.10.2022 09:57